

Vasario 16-oji-Lietuvos valstybės atkūrimo diena

*Stendą parengė III–ių kl. mokiniai,
kuruojami istorijos mokytojos metodininkės
A. Jablonskaitės*

Kas yra Vasario 16-oji?

„Laisvė – tai yra kažkas daugiau, ko net Dievas negali uždrausti žmogui, laisvė bei nepriklausomybė yra niekuo nepakeičiama vertybė, ji aukštesnė už gerovę“.

Mūsų istorija turtinga svarbiomis, pasididžiavimo vertomis ir minėtinomis datomis, tačiau dalis jų yra ne šiaip sau garsios, bet atraminės, pamatinės. Būtent tokia yra Vasario 16-oji – diena, labai reikšminga kiekvienam lietuviui, žinančiam ir gerbiančiam savo šalies praeitį.

1918 metų vasario 16-oji buvo lemtinga mūsų dabarčiai ir ateičiai.

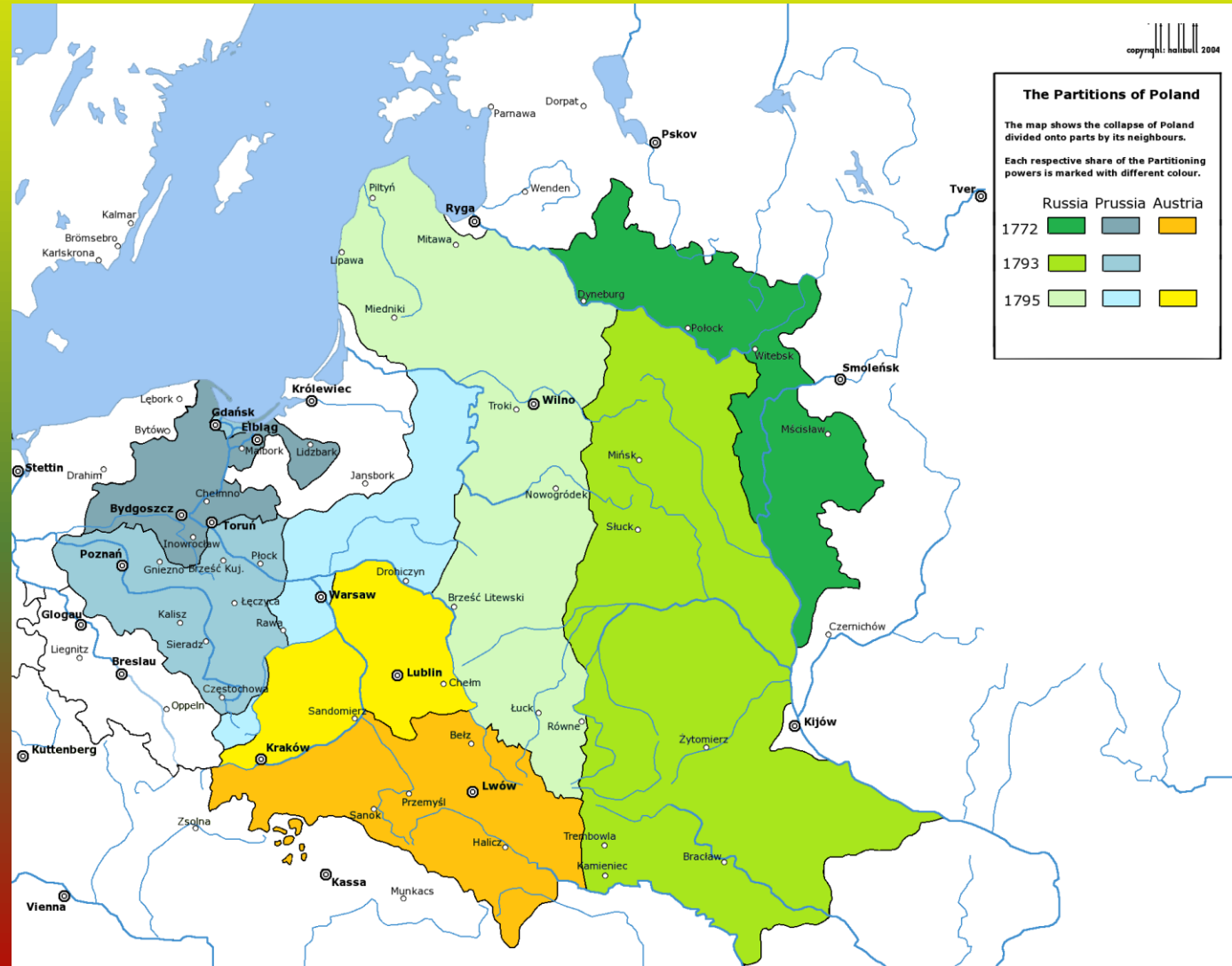
Vasario 16-oji (Valstybės atkūrimo diena) – nacionalinė Lietuvos šventė, skirta 1918-aisiais Lietuvos Tarybos signatarų pasirašytam Lietuvos nepriklausomybės aktui paminėti.

Trečiasis padalijimas

- *1795 m. Rusija, Prūsija ir Austrija pasirašė sutartį dėl Abiejų Tautų Respublikos III padalijimo: karalius S. A. Poniatovskis atsisakė sosto, buvo panaikintos Respublikos pareigos, titulai ir pilietybė, ATR likviduota.*
- *Beveik visą LDK teritoriją užgrobė Rusijos imperija. Tik Užnemunė atiteko Prūsijai. Okupantams aneksavus kraštą, prasidėjo ilgiau kaip šimtmetį trunkantis Rusijos valdymo Lietuvoje laikotarpis.*

ATR padalijimai

Lietuva carų valdžioje

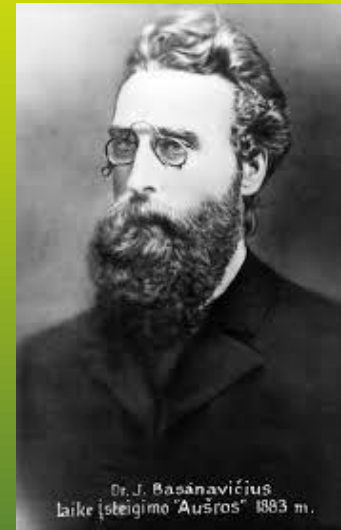
XIX a. Lietuvos visuomenės istorijoje paženklintas gyvenimo „tautų kalėjime“ – Rusijos imperijoje. Šios valstybės okupacija ilgam palaidojo visas laisvės viltis, nutraukė 1791 m. gegužės 3-osios konstitucijos pradėtą Abiejų Tautų Respublikos visuomenės demokratėjimą. Nesėkmingi bajorijos mėginimai sukilti ir valdžios represijos po jų žymėjo tikrą Lietuvos visuomenės raidos lūžį. Prasidėjo bajorijos viešpatavimo krašto visuomenės raidoje pabaiga.

Lietuva carų valdžioje

Lietuviškos spaudos draudimas buvo oficiali Rusijos imperijos politika, vykdoma nuo 1864 iki 1904 metų. Tai atviros kovos prieš lietuvišką kultūrą metas, barbariško knygų naikinimo ir persekiojimo laikai. Kita vertus, tokiomis neapsakomai sudėtingomis sąlygomis įvyko neįtikimas dalykas. Rusinimo ir lenkėjimo paskatintas lietuvių tautinis atgimimas galingiausiai išsiveržė ten, kur priespauda buvo sunkiausia. Čia, Lietuvoje. Iš liaudies – valstiečių ir smulkiosios bajorijos – kilusiems inteligentams teko imtis bundančios tautos vedlių misijos.

Dr. J. Basanavičius
laikraščio „Aušros“ 1883 m.

Pirmasis pasaulinis karas 1914-1918 m.

- *Pirmojo pasaulinio karo metais susiklosčiusios palankios tarptautinės aplinkybės suteikė atgimstančiai lietuvių tautai ilgai lauktą istorinę galimybę.*
- *1916 m. Lozanoje, Šveicarijoje, Pavergtų tautų konferencijoje lietuviai pirmą kartą viešai pasauliui paskelbė sieksiantys visišką nepriklausomybę.*

Laisvės siekis

- *1917 m. Vokietijos kariuomenei pralaimint, jos valdžia leido Vilniuje susaukti Lietuvių konferenciją. Jos dalyvius, 200 žmonių, parinko patys organizatoriai.*
- *1917 m. rugsėjį įvykusi konferencija pareiškė siekį atkurti nepriklausomą demokratinę Lietuvos valstybę ir išrinko 20 asmenų Lietuvos tarybą. Iš autoritetingiausių to meto lietuvių veikėjų – J. Basanavičiaus, A. Smetonos, M. Biržiškos ir kt. sudarytai institucijai patikėta rengti nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą.*

Laisvės siekis

- *Planuojant Lietuvos politinę ateitį, reikėjo paisyti ir okupacinės valdžios jėgos. Todėl 1917 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Taryba paskelbė Oberosto padiktuotą pareiškimą, pranešantį apie nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą susijungus su Vokietija.*
- *Tačiau Vokietija ir tokios Lietuvos nepriklausomybės nepripažino. Dalis Lietuvos tarybos narių reikalavo elgtis ryžtingai ir skelbti nepriklausomybę nepaisant Vokietijos.*

Vasario 16-osios Akto paskelbimas

- 1918 m. vasario 16 d., pirmininkaujant Jonui Basanavičiui, vieningai pritarta visiškos Lietuvos nepriklausomybės Aktui. Juo pasauliui pranešama, kad atkuriamą nepriklausoma, demokratinė Lietuvos valstybė su sostine Vilniumi, ir pareiškiamą, kad valstybės santvarką nustatys sušauktas Steigiamasis seimas.*
- Dokumentas pasirašytas Vilniuje, Pilies g. 26, po to, kai dr. Jonas Basanavičius rado kompromisą tarp dešinesnių ir socialdemokratinių pažiūrų politikų. Vasario 16-osios akto tekstą rengė Jonas Vileišis, Petras Klimas, Mykolas Biržiška, Steponas Kairys, o pasirašė 20 tarybos narių.*

Vasario 16-osios Akto paskelbimas

- *Vasario 16-osios Aktas žymėjo naują lietuvių tautos istorijos laikotarpį. Tačiau tai buvo tik valstybingumo atkūrimo pradžia. Lietuvos taryba nekontroliavo šalies teritorijos, neiškęs liko valstybės sienos.*
- *Kelias į nepriklausomybę buvo nelengvas, aplaistytas Nepriklausomybės kovose žuvusiųjų krauju. Didžiausia netektis to meto Lietuvos visuomenei tapo istorinės sostinės Vilniaus praradimas.*

Per ganėtinai trumpą nepriklausomybės laikotarpį jauna Lietuvos valstybė pasiekė svarbių laimėjimų. Šalies piliečių tolesnės gerovės pagrindus padėjo Steigiamojo seimo priimta pirmoji nuolatinė Konstitucija. Žemės reforma sukūrė svarbiausią valstybės atramą – savarankiškų ūkininkų sluoksnį. Tarpukariu Lietuva subrendo kaip moderni valstybė. Daug pasiekta kultūros ir ūkio srityse.

Salomeja Sturis.

Vasario 16-osios Akta

Aktas.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis į Rusiją, Švediją ir kitas valstybes vyriausybės šeim pareikšti:

Lietuvos Taryba, ^{pažinti} išmintaliai Lietuvos tautos atstovystė, remdama pripažintąją tautos apsisprendimo teise ir Lietuvos Vilniaus konferencijoje nutartim rugpjūtį mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratineis pamatais atstatyti Lietuvos valstybę su savine Vilniuje ir su valstybę atkurianti su visu valstybiniu ryšiu, kurie yra šios su kitomis tautomis.

Pranga Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatai ir jos santykiai su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti tik galima graūdam subarūtas steigiamomis sesiomis, demokratineis būdu visu jos gyvenimą išraštas.

Lietuvos Taryba pūnūškia apie tai .....
vyriausybėi, prabi pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

D. J. ...
I. ...
...
Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

A. J. ...	A. ...
J. ...	...
A. ...	...
J. ...	...
J. ...	...
A. ...	...
A. ...	...
A. ...	...

Nepriklausomybės aktas atspausdintas „Lietuvos aido“ 1918 m. vasario 19 d. numeryje

LIETUVOS AIDAS

Šios lapų atradėjai, išspausdinę ir išplatindami su savimi, išlaikys teisę ir pareigą. Kiekvienas, kuris išspausdins šiuos lapus, turės teisę ir pareigą. Išspausdinę ir išplatindami su savimi, išlaikys teisę ir pareigą. Išspausdinę ir išplatindami su savimi, išlaikys teisę ir pareigą.

Redakcija: Vilnius, K. Buzauskas, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Dovydatis, St. Kairys, P. Kilmas, D. Malinauskas, V. Mironas, St. Narutavičius, A. Petrušis, Dr. J. Šaulys, K. Šaulys, J. Šernas, A. Stulginskis, A. Smetona, J. Smilgevičius, J. Staugaitis, J. Vaitokaitis, J. Vileišis.

№ 22 (70) Vilnius, antradienis, 1918 m. vasario mėn. 19 d. II metai

LIETUVOS TARYBA skelbia

Lietuvos nepriklausomybę

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario m. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintąją tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo m. 18—23 d. 1917 metais, **skelbia atstautanti nepriklausomą, demokratiniiais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine VILNIUJE** ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Draugė Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d. 1918 m.

Lietuvos Tarybos nariai:
Dr. J. Basanavičius, K. Bizauskas, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Dovydatis, St. Kairys, P. Kilmas, D. Malinauskas, V. Mironas, St. Narutavičius, A. Petrušis, Dr. J. Šaulys, K. Šaulys, J. Šernas, A. Stulginskis, A. Smetona, J. Smilgevičius, J. Staugaitis, J. Vaitokaitis, J. Vileišis.

Dr. Jonas Basanavičius

Signatarai

Signatarų namai

Signatarų namai

Justinas Marcinkevičius „1989 m. Vasario 16-oji“

Diena atrištom akim.

Diena iš kapo pakilus.

Viešpatie, leisk jai atkimt.

Tebūna jos žodžiai kilnūs.

*Pašauk ją, pašauk atsitiest
ir laisvę išskleist – kaip esmę.*

*Štai mes – ir mūsų tik tiek,
kiek buvom ir kiek esame.*

*Kiek būsim šioje dienoje
sudygę augimui ir brandai,
ant žemės gyvi ir po ja,
paženklinti lietuvybės randais.*

*Prie savo kalbos prikalti,
prie istorijos prirakinti.*

*Sakau jums: mes nekalti.
Mes tik labai iškankinti.*

*Bet jau atrištom akim.
Bet vēliava jau pakilus.
Viešpatie, leisk mums atkīmt.
Tebūna mūs polēkiai kīlnūs.*

*O kas gi tu esi, Tėvyne, jei ne mes,
jei ne mūsų rankos, jei ne mūsų širdys?
O kas gi esam mes, Tėvyne, jei ne tu, -
ar mes ne tavo amžių sekundės ir minutės,
ar mes ne upė, glamonėjama krantų,
kurios kiekvienas lašas – tavo mintys?*

Su Vasario 16-ąja!

Justinas Marcinkevičius